

ҚҰТҚАРУ ҚЫЗМЕТІ – ҚАУІПКЕ ҚАРСЫ ТҰРҒАНДАР

ЕЛ ТЫНЫШТЫҒЫ МЕН
ҚАУІПСІЗДІГІН ҚАМТАМАСЫЗ ЕТІП
ЖҮРГЕН ТӨТЕНШЕ ЖАҒДАЙЛАР
ҚЫЗМЕТІНІҢ ҚҰТҚАРУШЫЛАРЫ
БҮГІНГІ КҮННІҢ БАТЫРЛАРЫ.
ХАЛЫҚТЫҢ БАСЫНА ТӨНГЕН
ҚАУІПТІ СЕЙІЛТІП, ҚАНДАЙ ДА
ОҚИҒА БОЛМАСЫН, БАР КҮШ-
ЖІГЕРІН САЛЫП ҚҰТҚАРУ
ЖҰМЫСТАРЫН ЖҮРГІЗІП ЖҮРГЕН
АУДАНЫМЫЗДАҒЫ
ҚҰТҚАРУШЫЛАР
ҚЫЗМЕТКЕРЛЕРІНІҢ ҚҰРМЕТІНЕ
«КӨСІБІҢЕ БАСЫМДЫ ИЕМ!»
АТТЫ САЛТАНАТТЫ ШАРА ӨТТІ.

Бұл айтулы күннің бекітілуі
елімізде Төтенше жағдайлар жөніндегі
орталық мемлекеттік комитеттің құры-
луымен байланысты. Тұңғыш Прези-
дент – Елбасы Н. Ә. Назарбаев 1995
жылғы 19 қазанда төтенше жағдай-
лар және Азаматтық қорғаныс сала-
сындағы уәкілетті орталық атқарушы
органды құру туралы жарлыққа қол
қойған болатын. Бұл төтенше жағдай-
лардың алдын-алу және оларды жою-
дың тиімді жүйесін құру ісіндегі шешу-
ші сәт болды. 25 жылдан бері еліміз-
дің құтқарушылары мен өрт сөндіру-
шылері халықтың қауіпсіздігін сақтауға
үлес қосып келеді. Апат айтып кел-
мейтіні бөрімізге белгілі. Мерекеге
орай тосыннан болған апатта азамат-
тардың жанынан табылып, бірінші бо-
лып бастарын қауіпке тігіп, көмекке
ұмтылатын төтенше жағдайлар қыз-
метінің құтқарушыларын айтулы
мерекелерімен аудан әкімі Асқар
Қайырғалиұлы құттықтап арнайы ал-
ғыс хаттар табыс етті. Олардың қата-

рында «Төтенше жағдайлар орган-
дары ардагерлерінің Ақтөбе облыс-
тық ұйымы» қоғамдық бірлестігінің
мүшесі Мәлік Қарабалин «Ардагер-
ветеран» арнайы төс белгісімен және
аудан әкімі Асқар Қайырғалиұлының
алғыс хатымен марапатталды. Ойыл

ауданы әкімшілігі аппаратының азамат-
тық қорғаныс және төтенше жағ-
дайлар жөніндегі бас инспекторы
Артұр Аманжол мен №18 өрт сөндіру
бекетінің жүргізушісі Талғат Жүсіба-
лиев Қазақстан Республикасының
төтенше жағдайлар министрлігі Ақтө-

бе облыстық төтенше жағдайлар
департаментінің алғыс хатына ие
болды. Сонымен қатар, Төтенше жағ-
дайлар бөлімінің бас маманы Дәурен
Өлгасиұлы облыс әкімі Оңдасын Ора-
залиннің алғыс хатымен марапаттал-
са, азаматтық қорғау органының
ардагерлері Арман Сәттібаев, Қуан-
дық Нұртанов, Әлімжан Есбатыров,
Тельман Қосжанов, Бейімбет Құл-
баевтарға аудан әкімі Асқар Қайыр-
ғалиұлының алғыс хаттары табыс етілді.
Шара барысында азаматтық қорғау
органының ардагері Тұрғали Мұқанов
сөз алып, барша азаматтары мереке-
сімен құттықтай отырып, қызмет
барысындағы қиындықтардан жол
тауып шығуда ел азаматтарының
еңбегі ерен екендіктерін атап өтті.
Қызметтік міндеттерін адал атқарып,
жоғары нәтижелерге қол жеткізіп,
азаматтық қорғаудың мемлекеттік
жүйесін дамытуға қосқан үлестері мен
өз қызметіне деген адалдығы, отан-
сүйгіштігі мен кәсіби біліктіліктерін
ұштастыра білген құтқарушылары-
мызды атаулы мерекелерімен құттық-
тай отырып еңбектеріне жеміс,
отбасыларына амандық тілейміз!

Венера АСҚАРҚЫЗЫ,
Ойыл селосы.

ӨМІРІ ӨНЕГЕГЕ ТОЛЫ ЖАН

ӨТКЕН СЕНБІДЕ КӨП БАЛАЛЫ АНА, ЕҢБЕК АРДАГЕРІ ЖАНСҰЛУ
СӘТТІБАЕВА 90 ЖАСҚА ТОЛДЫ. ҚАРТ АНАМЫЗДЫ ОНЫҢ ЖАҚЫН-
ЖУЫҚТАРЫ, АҒАЙЫН-ТУЫС БАЛАЛАРЫ ҒАНА ЕМЕС, АУДАН ӘКІМІ АСҚАР
ҚАЗЫБАЕВ, АРДАГЕРЛЕР КЕҢЕСІНІҢ ТӨРАФАСЫ СӘРСЕНБАЙ АМА-
НЖОСОВ, АУДАНДЫҚ ІШКІ САЯСАТ, МӘДЕНИЕТ ЖӘНЕ ТІЛДЕРДІ ДАМУ
БӨЛІМІНІҢ БАСШЫСЫ НҰРЛАН АТАҒАЛИЕВ АРНАЙЫ ҚҰТТЫҚТАП БАРДЫ.
ТОҚСАННЫҢ ТӨРІНЕ ҚАДАМ БАСҚАН ЖАНСҰЛУ ӘЖЕМІЗГЕ ЖЫЛЫ
ЛЕБІЗДЕРІН ЖЕТКІЗДІ. ЖАЛПЫ ҚАЗАҚТА «ӘДЕМІ ҚАРТАЮ» ДЕГЕН ТІРКЕС
БАР. БҮЛ ТІРКЕС ТҰРА БІР ЖАНСҰЛУ ӘЖЕМІЗГЕ АЙТЫЛҒАНДАЙ! БҮГІНДЕ
ӘДЕМІ ДЕ, АБЫРОЙЛЫ ҚАРТТЫҚҚА ЖЕТІП ОТЫРҒАН ҚАРТ АНАМЫЗДЫҢ
ЖҮРІСІ ӨЛІ ДЕ ШІРАҚ. ӨМІРІ ӨНЕГЕГЕ ТОЛЫ ӘЖЕМІЗ ҚҰТТЫҚТАЙ
КЕЛГЕНДЕРГЕ АҚ БАТАСЫН БЕРДІ.

Жансұлу Сәттібаева 9 құрсақ
көтерген. Бүгінде ұл-қыздарынан
өрбіген 20 немере сүйіп отыр. Ұзақ
жылдар аудандық мал дәрігері бөлі-
мінде лобарант қызметін жасап,
зейнеткерлікке шыққан. Жолдасы,
(марқұм) Ұлы Отан соғысының арда-
гері, Каримолла Сәттібаев сауда сала-
сында, аудандық тұтынушылар ода-
ғында басшылық қызмет атқарған. 44
жасында науқастанып, дүниеден
өзген. Әйтсе де Жансұлу әжеміз ұл-

қыздарын жеткізіп, тәрбиелеп, өсірді.
Қазіргі таңда балалары Қонақбай,
Арман Сәттібаевтар жоғары лауазым-
ды қызмет атқарып жүрген, ауданы-
мыздың абыройлы азаматтары. Кеңі-
рек тарқатсақ, Арман Сәттібаев төтен-
ше жағдайлар бөлімінде қызмет етіп,
зейнеткерлікке шықты. Ал, Қонақбай
Сәттібаев Ойыл селолық округінде
қызмет атқарып жүр.

Муса ӘДІЛБАЙҰЛЫ,
Ойыл селосы.

АУҚЫМДЫ ЖҰМЫСТАР АЗ КҮНДЕРДЕ АЯҚТАЛАДЫ

ӨТКЕН АПТАДА «NUR OTAN» ПАРТИЯСЫ ОЙЫЛ АУДАНДЫҚ
ФИЛИАЛЫ ЖАНЫНАН ҚҰРЫЛҒАН ПАРТИЯЛЫҚ БАҚЫЛАУ ТОБЫ
Ш.БЕКМҰХАМБЕТОВА АТЫНДАҒЫ МЕКТЕП ГИМНАЗИЯСЫ
ЖАНЫНДАҒЫ КӨНЕ ГИМАРАТҚА ЖҮРГІЗІЛІП ЖАТҚАН ЖӨНДЕУ
ЖҰМЫСТАРЫ МЕН «ШЕРНИАЗ» КӨШЕСІНІҢ АСФАЛЬТТАЛУ
БАРЫСЫМЕН ЖӘНЕ ЖАҢАДАН БОЙ ТҮЗЕП ЖАТҚАН СПОРТ КЕШЕНІНІҢ
ҚҰРЫЛЫСЫНА БАҚЫЛАУ ЖҰМЫСТАРЫН ЖҮРГІЗДІ.

Ш.Бекмұхамбетова атындағы мек-
теп-гимназиясы жанындағы көне гима-
ратқа «Стройком-сервис» ЖШС жасап
жатқан күрделі жөндеу жұмысы қызу
жүріп жатыр. Қазан айының 27 тапсы-
руға дайын екендерін айтты. Бұған
дейінде бірнеше рет партиялық бақы-
лау жүргізген топ жұмыстың сапалы
жасалып жатқанына куә болды. Одан
кейін көптен бері кешеуілдеп қалған
Шернияз көшесінің асфальтталу
жұмысымен танысты. Мердігердің
айтуынша, жолдың сапалылығы мен
жұмыстың жасалу барысына алаң-
дауға негіз жоқ екенін атап өтті. «Жол
төсеуге бөлінген қаржы жағы да
шешілген шаруа», - дейді. Тек ас-

фальтты тасымалдау үшін аз уақыт
аялдай тұруға тура келген. «Ерхат
жолдары» ЖШС аталған көшені үш
күннің ішінде бітіретіндіктерін жеткізді.
Ал, «Ауыл ел бесігі» бағдарламасы
аясында мамыр айында басталған
денешынықтыру және сауықтыру
спорт кешенінің құрылысын мердігер
«Сұңқар құрылыс ІТД» ЖШС келесі
жылдың сәуір айында тапсыруы тиіс
болатын. Алайда қаржы жағында
ешқандай мәселе болмағандықтан
спорт кешені ағымдағы жылдың
соңына дейін аяқтауды көздеп отыр.

Муса ӘДІЛБАЙҰЛЫ,
Ойыл селосы.

ДӘРІГЕРЛЕРДІҢ ЕҢБЕП ЕЛЕНДІ

Коронавирус инфекциясы біздің өңірімізде де тіркелген тұста, ең үлкен салмақ
ақ халаттыларға түскені бөріне мәлім. Коронавирус пандемиясы кезінде қауіпті
індетпен күресте өз тағдырларын қатерге тігіп, өзгенің өмірін арасалап жүрген
дәрігерлердің еңбегі еленді.

Дәлірек айтсақ, дәрігерлерге жалақыларынан бөлек, үстемақы төленді.
Қосымша үстеме ақының ең жоғары мөлшері 500-600 теңгегі құрайды. Мұндай
сыйақыға қауіп деңгейі бойынша аудандық аурухананың 193 қызметкері ие
болды. 5 қызметкер 2 миллион теңгеден әлеуметтік төлем алды. Жалпы
аудандық ауруханаға 25 миллион 531 мың теңге үстеме ақы бөлінген.

Өз тілшіміз.

ЖАҚСЫЛЫҚ – ЕҢ ЖАС МЕМЛЕКЕТТІК ҚЫЗМЕТШІ

Мемлекеттік қызметші – халық пен
қоғам арасын жалғастырып отырған
алтын көпір болса, халыққа, жалпы
қоғамға сапалы қызмет көрсету өрбір
мемлекеттік қызметшінің парызы.
Мемлекет басшысы бүгінгі күні мем-
лекеттік қызметшілерге үлкен сенім
артып, тың міндеттер жүктеп отыр.
Бес институционалдық реформаны
жүзеге асыруға бағытталған «Ұлт
жоспары» - 100 нақты қадамның
алғашқы 15 қадамы кәсіби мемлекет-
тік аппарат құруға бағытталып, қазіргі
уақытта жүзеге асырылып қарқынды
жүргізілуде.

Осы міндеттерге сәйкес, маман-
дарды мемлекеттік қызметке орнала-
стыру барысында Ш.Берсиев атындағы
ауылдық округ әкімі аппаратының
жетекші маманы лауазымына Жақсы-
лық Байманов қабылданды. Жақсы-
лық Ғұмарұлы 2002 жылы 18 қаңтар-
да Ойыл ауданы Қаратал ауылы
Құмжарған елді мекенінде дүниеге
келген. 2020 жылы Ақтөбе экономик-
алық-құқық колледжінің «Құқықтану»
мамандығын тәмамдап, алғашқы ең-
бек жолын ауданымыздың ең жас
мемлекеттік қызметшісі ретінде мем-
лекеттік қызметтен бастап отыр.

Мемлекеттік қызметшілердің ішін-

дегі ең жасы - жас маман Жақсылық-
тың қызметті төменгі лауазымнан
бастап, білімі мен біліктілігіне сай
алған тәжірибесін меритократия
қағидаты бойынша жаңа қызмет-
терден көрінетіндігіне сеніміміз мол.
А.БАҚЫТОВ,
Аудан әкімі аппаратының
персоналды басқару қызметі
бөлімінің бас маманы.

АДАМ САУДАСЫ – АУЫР ҚЫЛМЫС

Адамды саудаға
салу – бүгінгі күні
қылмыстың дәл
осы түрі ғаламдық
проблемаға айнал-
лып, жұмыр жер
бетіндегі барша
жұртты толғанды-
рып отыр. Сондық-
тан әлем елдері
қоғамды шырма-
ған қылмыстың осы түрімен бірлесіп күресуді қолға ала бастады.

Қалада жұмыссыз жүргендерді алдап алып кетіп, мал соңына салып қою,
құлдыққа ұстау фактілері кез-келген облыста кездеседі. Бірақ бұл туралы нақты
айғақ болмаса, құлдыққа жүргендерді босатып алу, жүрген жерін анықтау қиынға
соғады. Тағы бір айта кететін жайт, «бұл ішкі істер органдарының айналысатын
шаруасы» деген қате қалыптасқан түсінікті бұзып, оның қоғам болып күресетін
мәселе екеніне көз жеткізу үшін ауқымды шаруалар атқарылууда. Аталған
қылмыстың түрлері көп. Мәселен, «Мәжбүрлі еңбек», «Жыныстық
мақсатқа пайдалану», «Үй құлдығы», «Қайыршылыққа мәжбүрлеу», тағы
басқалар. Мұндай құбылыстардың кеңінен таралуына бірнеше себеп бар. Ең
бастысы, бұған тұрғындардың онша мән бермеуі. Басқаша айтқанда, бұл
бағыттағы халықтың сауатының аздығы. Екіншіден, жастардың «бөлен жерде
бақыр бар, барсан, тақыр да жоқ» демекші, табысы жоғары жұмысқа шақырған
жарнамаларға сеніп қалуы. Мұндай ауыр қылмыспен көп болып күреспесек,
бұл кейінгі жылдары пайда көзіне айналып, қатты алаңдатып отыр.

Дархан ҒАЛЫМЖАНОВ,
Ойыл аудандық полиция бөлімінің
бастығының бірінші орынбасары полиция майоры.

ҚЫС ҚЫР АСТЫНДА ТҰР, ӘЛІ ШӨП АЛМАҒАНДАР БАР!

«Қыстың қамын жаз ойла!» Күз
айлары да біздің өңірде етек-жеңіңді
жинауға көп мүмкіндік береді. Мизам
шауғы да қысқа қамдануға берілген
тағы бір мүмкіндік. Бірақ, әлі де
арқаны кеңге салып жүргендер бар.

Мәселен, мал азығы. Апта сайын
шөп жермеңкесі өткізілгенімен, өлі де
«арбамен қоян қуып» жүргендер
жетерлік. Ойыл селолық округі әкім-
дігінің мәліметіне сүйенсек, аудан ор-
талығының өзінде мал ұстайтын 760
отбасы бар. Бүгінгі күні оның ішінде,
630 аулаға ғана шөп түскен. Демек,
130 ауланың қожайыны үшін қыс
кешігіп келетін сияқты. Өріне, соңғы
жылдары «көрі құда» көп қаһарын тө-
гіп жүрген жоқ. Алайда, табиғатқа
сенуге болмайды. Өйткені, синоптик-
тер алдағы күндері еліміздің батыс

өңірінде ауа-райының суытып, нөсер
жаңбыр жауатындығын ескертіп отыр.
Күні бүгінге дейін мүмкіндік берген
табиғат анаға өкпе жүрмейді. Сон-
дықтан, шаруалар үшін мал азығын
тасымалдау да қиындай береді. Күзде
шабылған шөптің сапасы туралы сөз
қозғау артық. Оның үстіне жаңбыр
жауса...

Тағы да Абайға жүгінсек, «Қараша,
желтоқсанмен сол бір-екі ай,

Қыстың басы біреуі ерте, біреуі
жөй» - дейді. Демек, қараша да қыс-
тың айы. Ал, қыс қыр астында тұрса
да, өлі ауласында «тіс шұқытын» шөбі
жоқтардың не ойлап отырғанын түсін-
беді.

С.ХАМЗИН,
Ойыл селосы.

ЛАТЫН ӘЛІПБИІНЕ КӨШУ — ҚАЗАҚ ТІЛІНІҢ ЖАҢА БЕЛЕСІ

Президент Нұрсұлтан Назарбаевтың «Болашаққа бағдар: рухани жаңғыру» мақаласы еліміздің рухани өміріндегі бірқатар өзекті мәселелерді көтеріп, оларды шешу жолдарын да ұсынған болатын. Қоғамның зор қызығушылығына ие болған мақалада Мемлекет басшысы латын әліпбиі мәселесіне кеңінен тоқталған еді. Елбасы осы мақаласында «Қазіргі таңда Қазақстан қоғамының жазу реформасын жедел түрде жасауымыз керек. Қоғамдық сана жаңғырудың негізгі қағидаларын қалыптастыру емес, сонымен бірге біздің заман талабына сай нақты жобаларды жүзеге асыруымызды да талап етеді. Ең алдымен қазақ тілін біртіндеп латын әліпбиіне көшіру жұмыстарын бастауымыз керек» деп атап көрсетті. Еліміз 2025 жылы латын әліпбиін қолдануды бастап кетуі тиіс. Бірақ оған дейін де кезең-кезеңімен атқарылатын шаралар жетерлік. Өйткені бүгіндей бір мемлекетті бір әліпбиден басқа әліпбиге ауыстыра салу оңай жұмыс емес. Бұл – қоғамдық сауаттылықты қамти отырып атқарылатын үлкен шаруа. Түбінде латын әліпбиіне көшетініміз анық. Осы бағытта мамандардың пікірі екіге бөлінген болатын. Бірінші тарап – ақпараттық технология мамандары. Олар «ағылшын -латын

бағыты бойынша қазіргі компьютер жүйесінен шықпауымыз керек» дегенді айтып, осыған қарай икемдеп жатыр. Ол үшін оң жақ, сол жағынан дөйекші қояды, таңбаларды қосақтайды. Олардың айтатын үежі – қазіргі компьютер жүйесінен шықпау керек дегенге саяды. Екіншіден, арнайы бағдарлама жасаудың қажеті жоқ, қолжетімді болады деген пікірде. Бірақ олар бір нәрсені есепке алмай отыр. Ертең оқулық жазылады, оған әдістеме жасалады, мұғалімдер дайындалады. Сосын мектепте сабақ басталған кезде ол бағыттың қиындықтары біліне бастайды. Біздер, тіл мамандары, өзіміздің ұлттық әліпбиді жасағымыз келді. Ұлттық әліпбиі дегеніміз – біздің төл дыбыстарымызды өз алдына жеке қамти алатын, емле ережесі оңай әліпби. Біз бір дыбысқа бір таңба жасауды ұсынып отырмыз. Біздің тілдік-дыбыстық ерекшеліктерімізді айқындайтын қ, ғ, ң, ұ, ү, ө сияқты дыбыстарды қалай латыншалаймыз? Қазақи дыбысталуға тән өріптерді латыншаға қалай аударамыз деп киналудың қажеті жоқ. Оған да біздің дайындап қойған нұсқаларымыз бар. Жазу дегеніміздің өзі – халықтардың басын ұйыстырудың үлкен амалы. Өзірбайжан мемлекеті сонау 1991 жылы-ақ латын әліпбиіне көшіп кетті.

Өзбекстан 1994 жылдың 16 маусымында әліпби ауыстыру туралы шешім қабылдады. Көршілес Қырғыз елі де латын әліпбиіне көшуді жоспарлап отыр. Біз, тіл мамандары, сөті келіп тұрған кезде ұлттық әліпбиімізді жасап қалайық деп отырмыз. Сонда ғана ертеңгі күні біздің сөздеріміздің айтылымы бұзылмайды. Қалай айтылады, солай жазылып отырады. Емле ережесі қарапайым күйге түседі де, бұл балалар, жастар үшін де өте ыңғайлы нәрсеге айналады. Ұлттық әліпбиі қабылданған жағдайда сөздің буын, морфем тұрқы бұзылмай, сөздерді тасымалдау оңай болады. Қазіргі кирилл өріпін қолданып жатқан кездегі сөздерді тасымалдау ережеге сай емес деуге болады. Сөздің айтылымына тура келмейді. Қазіргі таңда ұлттық әліпби үлгісі дайындалды, мәтіндерінің де қалай болатыны бар, сөтіліп жатыр. Өйтеуір, әрекетсіз емеспіз. Әрине, тіл мамандарының ішінде де өзара талас-тартыс, талқылау болып тұрады. Бірақ ол да керек нәрсе. Өйткені дөйекті пікірлер айтылса, ортақ мәмілеге келеміз. Елбасымыз айтқандай, егер әліпбидің бір нұсқасын нақтылап алсақ, алдағы уақытта оны үйретудің әдістемелерін қолға алуды бастауға болады. Латын әліпбиін үйрену, меңгеру қиын деген

де бекер әңгіме. Балалар үшін де қиын емес. Латын дегеніңіз – күнделікті оқып жүрген ағылшын әліпбиімен таңбалану жағынан бірдей. Арғы жағында, әрине, түсіндіретін бірлі-жарым таңбалар бар. Сондықтан балаларға қиын болады, ересектер үшін қиынға соғады деген әңгіме қисынсыз. Тек тәуекел деп, іске кірісіп кету керек. Қазіргі әліпбиіміз қазақ емес, орыс-қазақ әліпбиі болып кеткен. Жазуымызда да қайшылықтар көп. Кирилл әліппесі арқылы біздің сөздің үндесімі, морфем құрамы, буын құрамы бұзылып жатыр. Әдістемелік тұрғыдан да бірқатар қиыншылықтар бар. Елбасымыз айтқандай, қазақ ұлттық кодында рөл ойнайтын ең басты дүние – жазу. Жазудың ішінде – әліпби. Жазу да егемендіктің бір белгісі. Ол ұлттық болу үшін, оның әліпбиі ұлттық болу керек. Ұлттық әліпбиі өзіміздің төл дыбыстарымызға, заңды тілімізге икемделген, соның көрнекі көрінісі болу керек. Латынға көшу деген – қазіргі тілдегі қыруар жазба өбектерімізді сүзгіден өткізу деген сөз. Латын әліпбиі қабылданды екен деп кириллица бірден қатардан шығып қалмайды. Қазіргі ұрпақ оны «ә» дегеннен ұмытып кетеді деп айта алмаймын. Латынға көшетін болсақ, ол процесс балабақша мен 1-сыныптан бастала-

ды. Олар ержетіп, өз қолдары өз ауыздарына жеткен уақытта таза латыншыл болып шығады. Сосын әліпби ауыстыруды бір таңбаны басқа таңбаға ауыстыра салу деп түсінбеу керек. Бұл қазіргі жазуымызға жасалған үлкен, іргелі, тарихи мәні бар реформа болмақ. Дыбысымызды түгендеп, оның әліпби үлгісін таңдап, сосын оның емле ережесін дайындап, оған сай әдістеме мен сол әдістемені лайықты түсіндіре алатын әдіскерлерді дайындау, бұл – өте күрделі мәселе. Сондықтан бұған алдын ала дайындықпен келген абзал. Заман тәжірибесі әлемі ақпарат кеңістігіне өтудің төте жолы ретінде латын жазуын көрсетіп отыр. Мұны бұрын аңғарғандар – біздің информатика мамандары. Енді, міне, өзге мамандар да оларды құптай бастады. Әліпби ауыстыруды былай қойғанда, қазақ жазуын бір саралап, пысықтап алатын мезгіл жеткендігін көпшілік, оның ішінде тіл мамандары, біліп те, түсініп те отыр. Ендеше бұл бағыттағы шарыны тек әліпби ауыстыру деп қарамай, кең қамтып, жазу реформасына айналдыру қажет. Сондықтан өңіміні тек әліпби ауыстыру төңірегінде ғана қалдырмай немесе бір таңбаны екінші таңбаға қалай ауыстырамыз дегенге ғана саймай, жазу төңірегіндегі өзге де

мәселелерді қамтып отыру керек болады. Әліпби ауыстырудың үш деңгейі бар: бірінші – әліпби деңгейі, екінші – таңба деңгейі, үшінші – емле-ереже деңгейі. Егер біз әліпби құрамын өзгертетін болсақ, онда оның ар жағындағы таңба және емле-ережелеріне де өзгеріс ендіруіміз керек. Таңбаға өзгеріс ендіретін болсақ, онда оның емле-ережеге әсері қандай болмақ, алдымен соны ойлап алуымыз керек. Жоғарыдағы айтылғандарға қосарым, бұл таныстырылған нұсқа жөнінде сан алуан пікірді теледидардан, интернет ресурстардан көріп, оқып жатырмыз. Бұл жақсы ой. Халықтың мәдениетіміздің алтын арқауы – әліпбиімізге бейжай қарамайтынын байқадық. Бұл – еркіндіктің, Тәуелсіздігіміз сыйлаған азаттықтың арқасы. Мамандар халықтың пікірін біліп, оларды жинастырып, сараптап, жүйелеп отыр. Ғылыми негізі бар пікірлер міндетті түрде ескеріледі. Бастысы – жаңа әліпби қабылдауға бетбұрысты батыл, шешімді қадам жасалғаны.

Әлімхан ЖҮНІСБЕК,
А. Байтұрсынұлы атындағы Тіл білімі институтының бас ғылыми қызметкері, филология ғылымдарының докторы, профессор.

МҮМКІНДІГІ ШЕКТЕУЛІ ЖАНДАР ҮНЕМІ НАЗАРДА

ХАЛЫҚТЫҢ ІС-ҚИМЫЛЫ ШЕКТЕУЛІ ТОПТАРЫ ҮШІН ҚОЛЖЕТІМДІ ОРТА ҚҰРУ МӘСЕЛЕЛЕРІ НЕГІЗІНЕН ЕЛІМІЗДІҢ МҮГЕДЕКТЕРДІҢ ҚҰҚЫҚТАРЫ ТУРАЛЫ КОНВЕНЦИЯНЫ РАТУФИКАЛАЦАЯЛАУ ЖӘНЕ МҮГЕДЕКТЕРДІ ӘЛЕУМЕТТІК ҚОРҒАУ ТУРАЛЫ НОРМАТИВТІК – ҚҰҚЫҚТЫҚ АКТИВЕРМЕН АЙҚЫНДАЛҒАН. БҮЛ ТАЛАП ЗАҢМЕН МІНАДЕТТЕЛГЕН. МЕМЛЕКЕТ БАСШЫСЫ ҚАСЫМ-ЖОМАРТ ТОҚАЕВТЫҢ ҚАЗАҚСТАН ХАЛҚЫНА ЖОЛДАУЫНДА «БІЗ ХАЛЫҚ ҮНІНЕ ҚҰЛАҚ АСАТЫН МЕМЛЕКЕТ ҚҰРУДЫ ҚОЛҒА АЛДЫҚ БҮЛ ЕҢ АЛДЫМЕН. БҮЛІК ПЕН ҚОҒАМ АРАСЫНДАҒЫ ТҰРАҚТЫ БАЙЛАНЫС» - ДЕГЕН БОЛАТЫН.

Жақында, Қазақстан Республикасы Премьер-министрінің орынбасары Ералы Тоғжановтың төрағалығымен онлайн режимде өткен мүгедектерді әлеуметтік қорғау саласындағы үйлестіру кеңесінің отырысында Қазақстан Республикасының Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрі Біржан Нұрымбетов мүгедектердің өмір сүру сапасын жақсарту бойынша атқарылып жатқан жұмыстар туралы баяндаса, Қазақстан Республикасының еңбек және халықты әлеуметтік қорғау

баровтың жетекшілігімен «Кедергісіз қоғам қалыптастыру – басты міндет» - атты кеңес өтті.

Жиынды бастаған Руслан Хамбаров облыс көлемінде мүмкіндігі шектеулі жандарға қатысты атқарылып жатқан жұмыстарға тоқталып, облыс бойынша осы санаттағы адамдардың мұң-мұқтажы мен ұсыныс-тілектерінің орындалу жөйін айта келіп, мүмкіндігі шектеулі жандарды әлеуметтік қолдау мақсатында жыл сайын қаржыландыру көзі ұлғайып отырғанын, биыл

тігі бар азаматтар үшін әлеуметтік қызметкер көрсету порталы іске қосылғандығы, бүгінгі күні мүгедектер портал бойынша арнайы таңдауды қажет етпейтін техникалық жабдықтардың 24 түрін алып отырса, 2021 жылдың 1 қаңтарынан бастап бұл жұмыстың 55 түрі көрсетілетін болатынын жеткізді. Осы сияқты баяндамашының сөзінде Ойыл аудандық жұмыспен қамту және әлеуметтік бағдарламалар бөлімінің мүмкіндігі шектеулі жандармен жүргізіліп жатқан

ғимаратта жартылай стационарлық жағдайда арнаулы әлеуметтік қызмет көрсетіледі. Мұндағы жұмыс Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау және әлеуметтік даму министрінің 2015 жылғы 26 наурыз Халықтың әлеуметтік қорғау саласында стационарлық жағдайда арнаулы әлеуметтік қызмет көрсету стандартына сәйкес жүргізіледі. Өткен жылы күз айында болуы керек аудандық мәдениет үйінде қара көзілдірік киген үш бала құлын дауыстары сырқырап өн айтқаны өлі де көз алдымда. Ауаны тіліп өтіп, мыңның өлдебір қуысынан ы салып жатқан дауыстары сай-сүйегінді сырқыратады. Жон арқаннан құмырсқа жүгіріп өткендей болып, жанарың еріксіз сулана береді. Айтып тұғандары өн емес. Өздерінің өмірі. Тағдыр-талайларына жазылғанды өн арқылы жеткізіп тұр.

Қайтер едік өмірге келмегенде, Көнеміз ғой, қайтеміз көнбегенде. Төземіз ғой, қайтеміз төзбегенде, Көлден тамшы бұйырмас, шөлдегенде, – дейді жандарын шүберекке түйіп. Өнді тындап отырып, үш баланың тағдыры көз алдынан өтеді. Жарық дүниеге қалғенмен дүниенің жарық екенін көре алмайтын зағип балалар. Тұмысынан туған анасына жанарын қадай алмаған жан-

деп аталады.

Өлі балық жолығар өлмегенге! Өлмегенге не жетсін, өлмегенге! Өмір деген осылай, жаным менің, Қайтер едік өмірге келмегенде?! – деп басталатын өн ешкімді де бей-жөй қалдырмайды. Тас дәуірінде өмір сүрмек те, тасқа айналып бара жатқан жүректерді жібіткен өн. Мейірім атауы архаизм ұғымына жақындап қалған заманда көкіректегі бір жапырақ етті солқ еткізетін өуен. Адамдардың басынан аттап, мақсатына жетуді ойлайтын қатыгез пенденің де көңіл пердесін желпейтін жолдар. «Сәт» триосындағы балалармен тағдырлас адамдар бүгінде көптеп саналады. Қадам басқан сайын олармен бетпестік көзігіп те жатамыз. Бірақ, олардың өмірі біз үшін қызық емес. Себебі етіміз өліп кеткен. Аяушылық атты сезімнен адамыз. Ал олар... Әскірімен күресіп жатыр. Тағдырдың тасқын толқынына төтеп беруге талпынады. Мына дүниеден өз орнын алуға ұмтылады. Жан-дәрменімен алға жылжиды.

Ешкім де қиын тағдырға кезігетін деп тілемейді. Алайда, ешкім де өз тағдырынан қашып құтыла алмайды. Сенің денсаулығың бар, отырарсың, жатарсың, тұрарсың, жүресің, ойнайсың да, күлесің. Ал кейбір адамдар үшін өз бетімен қимылдаудың өзі мұң болып қалған. Сен қалағаныңды ішесің, тойып тамақ жеуге де толықтай мүмкіндігің бар. Ал кей адамдар үшін өз қолымен ас ішу арманға айналған. Сен барғың келген жердің бөріне бара аласың. Жүгіру де қиын емес. Біреулер мүгедектің арбасына танылған. Олар үшін сен сияқты ұзақ жаяу жүрмек түгілі, отырған арбасын бір айналып шығудың өзі жетістік. Сен айналандығылардың бөрің көресің. Көзің жетпегендерді ғаламтордан тамашалауға мүмкіндігің бар. Ал көп адамдар қоршаған ортадағы таскерің қоғамдағы заттардың атын ғана біледі. Бәлкім, бір-екеуін болса да көшеден кездестірген шығарсың. Оларды көріп ойландың бе? Өзіңде бармен өзгеде жоқ нәрсенің арасын өлшеп көрдің бе? Құдай Тағала оларға ауру берсе, жек көргендіктен емес, саған денсаулық берсе, жақсы көргендіктен емес. Ол саған да, оған да сынақ болуы мүмкін. Сен шетелге барып демалғың келеді, ал кейбіреулер үшін туған жердің ауасымен тыныстау да ауыр. Тұмысына тұмылдырық кигізгендей аппаратпен тыныс алып жүрген адамдар қаншама. Олардың өмірге деген көзқарасы мүлде бөлек.

Олар тынымсыз тіршіліктің жалған екенін жақсы түсінген. Түнде ұйқыға жатқан сайын танертең сап-сау болса оянууды армандайды. Көп нәрсенің қадіріне жетуді көздейді. Барын бағаламай жүргендерге денсаулықты, уақытты қалай пайдалану керектігін түсіндіргісі келеді. Бірақ, біздің нәпсісі мен төкапарлығына құл болған көп

шылыққа барады. Артық айтады. Біреудің намысына тиеді. Қол-аяғы сау болса да, жатыпшылыққа салынады. Белгілі бір кәсіпті серік етпейді. «Екі қолға бір күрек» алуға өрінеді. Аз ғана дәулет бітсе, көкірегіне нан піседі. Жердегі «жарты құдайға» айналады. Осының бәрі – пенделік. Бү дүние бізге сынақ үшін берілгендігін көбіміздің түсінбейтініміз өкінішті.

Өйткені астамсып, көкірегі кере қарыс, дүниенің кіптің ұстап тұрғанды болып жүретіндер соларды көріп, төбесіне келуі керек. Өмір бір мезетте-ақ өңін өзгертіп сала береді. Бүгін көк тіреп жүргендер ертең-ақ қарға адым жерді басуға зар болып қалуы мүмкін.

Айналаңызға анықтап қарасаңыз. Өмірге ғашық, дүниеге ынтық адамдар өмір кешіп жатыр. Олар сізден нан сұрамайды. Өз тағдырларына мойынсұнып, тіршіліктерін жалған жүр. Ойыл ауылының тұрғыны І-ші топ мүгедектігі бар Гүлсім Елекбаева, шаруа қожалықты басқарып жүрген кәсіпкер Қуаныш Қыстаубай, шаруа қожалық басшысы Қараой ауылдық округіндегі Бақберген Ұзақбаев т.б. азаматтар еңбек етудің үлгісін көрсетуде.

Еліміз бойынша қазан айының екінші жексенбісі мүгедектер күні деп аталып жыл сайын өткізіліп жүр. Бұл күн мейрам емес, бұл есеп беру күні десе де болғандай. Ауданымыздың ауылдық округтерінде биылғы іс-шаралар әлеуметтік арақашықтықты және карантиндік қауіпсіздік шараларын сақтай отырып өткізілді. Бұл шараға тиісті дәрежеде мән берген аудан әкімі Асқар Қазыбаев осы сала бойынша жұмыс жасап отырған мекеме, ұйым басшыларының қатынасуымен, мүмкіндігі шектеулі жандардың үйлеріне арнайы кіріп, хал-жағдайларын сұрап, емен-жарқын өңгімелесіп, олардың ой пікірлерін, өтініштерін тыңдап, олар айтқан кейбір мәселелерінің сол жерде шешілуіне ықпал етті.

Осы сияқты «Сұңқар тапқанын айналасына шашып жейді, қарға бауырына басып жейді» деген қанатты пікірге сай жетім көрсө жебеп, мүгедекті көрсө демеп жүруді әдетке айналдырған. Сөзімен де, ісімен де өркез көмектерін көрсетіп жүрген Саралжын ауылдық округі «Нұр-Асыл» шаруа қожалығының басшысы Аманғали Әмірғали, Қараой ауылдық округіндегі «Тендік» шаруа қожалығының басшысы Қайрат Оразалиев, Ойыл өңіріне белгілі азамат, аудандық мәслихаттың депутаты Исатай Берғалиевтың осы бағыттағы сауапты істеріне шынайы риза боларсыз. Осындай мұқтаж жарымжан адамдарға жасалған жақсылық шыққан, шығын түптің-түбінде есепке қайтады деген де ұғым бар өманда солай болғай.

Жалпы адам баласы қаншалықты

вице – министрі Ерлан Өуенов «Қазақстан республикасының кейбір заңнамалық актілеріне азаматтардың жекелеген санаттарын әлеуметтік қорғау мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» заң жобасын жария еткен болатын. Заң жобасын қабылдаудың мақсаты – мүгедектігі бар адамдарға қатысты заңнамдағы кемсіту сипаты бар терминдерді жою, оларды әлеуметтік қорғау шараларын күшейту және жұмыспен қамтылуын ынталандыру. Негізгі жаңалық - Мүгедектердің құқықтары туралы конвенцияның талаптарына сәйкес «мүгедек» терминін «мүгедектігі бар адам» деп өзгерту. Үнемі күтімді қажет ететін 1 топтағы мүгедектердің құқығын қорғау үшін осы санаттағы азаматтарға қамқорлық жасайтын адамдарға арналған жәрдемақы енгізу көзделген. Жеке көмекші қызметін көрсету тәсілдері қайта қаралатыны да айтылған болатын.

Еліміз бойынша жыл сайын аталып өтіліп жүрген мүгедектер күні қарсаңында облыстық әкімдікте облыс әкімінің орынбасары Руслан Хам-

республикалық, жергілікті бюджеттерден 2 миллиард 600 миллион теңге бөлінгенін, ал өткен жылы бұл сома 1 миллиард 800 миллион теңге болғанын айта келіп, осы бағытта өлі де шешімін күтіп тұрған мәселелер кезең-кезеңімен біртіндеп шешілетіндігіне назар аударды. Сондай-ақ, алдағы 2021 жылы Ұлы Отан соғысына қатысқан ардагерлер мен мүгедектерге Жеңіс күніне орай 2 миллион теңгеден беру мәселесі және бүгінгі күні облыстағы барлық топтағы мүгедектердің қоғамдық көлікте тегін жүруі қарастырылып жатқандығын жеткізді. Бұл мәселе оң шешіліп жатса, 1 қаңтардан бастап жүзеге асып қалуы мүмкін екендігінен хабардар етті.

Ал, облыстық жұмыспен қамтуды үйлестіру және әлеуметтік бағдарламалар басқармасының басшысы Бүлбүл Елеусинова облыс аумағында мүмкіндігі шектеулі тұлғаларды әлеуметтендіру, қоғамға бейімдеу мақсатында жасалған жұмыстарға кеңірек тоқталып, оны жақсартып, жетілдіре беру бағытындағы іс-қимыл шараларын жүзеге асыру қажеттігін меңзеді. Биыл 1 қаңтардан бастап мүгедек-

жұмыстарына оң баға берді. Ауданда бүгінгі күні 423 мүгедектігі бар адамдар есепте тұрады. Олардың 16-бірінші топта, екінші топта-92 адам, үшінші топта-90 адам, мүгедек жандардың 205-і балалар.

Аудандағы осындай мүмкіндігі шектеулі жандарға көмек беру мақсатында 2016 жылы құрылған Ойыл мүгедектерді қолдау орталығы қызмет жасайды. Бүгінгі күні мұнда Оңтүстік Кореядан шыққан Нуга-Бест массаж көреуеті, Ресейде шығарылған төрт жағдайда аяқ ұқалайтын аппараты аудандағы барлық мүмкіндігі шектеулі жандарға тегін қызмет көрсетеді. Мұндай тегін қызмет көрсету облыс, республика бойынша сирек кездесетін жағдай. Бұл тек аудан әкімдігінің ұйымдастыруымен, азаматтардың қолдауының арқасында жүзеге асырылып отырылған игі шара. Кезінде облыс әкімі болған Бердібек Сапарбаев Ойыл өңірінде болған қызметтік сапарында осы «Мейірім» үйіне әдейі кіріп жұмыс жағдайымен танысып ризашылығын білдірген болатын. Бүгінгі күні Жамбыл облысының әкімі қызметінде жүрген Б.Сапарбаевтың

дар. Көкірек көздері сайрап тұрғанымен, таяқ тастам жердегіні көрмейтін, жанары сулапбайтын тағдыр иелері. Кімді айтып отырғанымызды түсінген боларсыз?! «Сәт» триосы. Көздері көрмейтін үш баладан құралған топ. Біз сөз етіп отырған өн «Көнеміз ғой»

пенделер олардың сөзін сөз құрлы көрмейді. Етісе де, ескермейді. Көрсө де, көңіліне түспейді. Себебі, адам дейтін жаратылыс - бір нәрсенің мәні мен маңызын өз басына келмейтінше түсінбейтін тіршілік иесі. Дүниенің кең шағында пенде астам-

бір-біріне мейірман, қамқор болса, ол да қоғамның ізгілене түсуіне қосқан үлесі, азаматтық борышын орындау бағытындағы игі қадамы.

Т.ШАЛАБАЕВ,
аудандық мүгедектер қоғамының төрағасы.

ІЗГІЛІКПЕН ӨРІЛГЕН ӨМІР

ЕКІНШІ ДҮНИЕЖҮЗІЛІК СОҒЫСТЫҢ ҚАРСАҢЫНДА ӨМІРГЕ КЕЛГЕН ҰРПАҚТЫҢ БАЛАЛЫҒЫ МЕН БОЗБАЛАЛЫҒЫ СОЛ СОҒЫСТЫҢ ОРАСАН ЗОР ЗАРДАПТАРЫ: ЖЕТІМ-ЖЕСІРЛІКТІҢ, ЕЛДЕ ИЕСІЗ ҚАЛЫП ҚИРАҒАН ШАРУА МЕН ЖАППАЙ ЖҰТАҢ ТҰРМЫСТЫ ҚАЛПЫНА КЕЛТІРУГЕ ДЕГЕН ЖАНКЕШТІЛІКТІҢ АЗАПТЫ КҮНДЕРІМЕН ӨТКЕНДІГІН БҮГІНГІ БҮЫН БІЛЕ БЕРМЕШІ ДЕП ОЙЛАЙМЫН. СЕБЕБІ ОЛ ТАРИХ — БІЗДІҢ БҮЫННЫҢ ТАҒДЫРЫНА ЖАЗЫЛҒАН КЕЗЕҢ БҮГІНГІДЕН ӨЗГЕШЕ БАСҚА СЯСИ, ӘЛЕУМЕТТІК ЖҮЙЕНІҢ ЕНДІ ЕСКЕ АЛМАСА ДА БОЛАТЫН ТАРИХЫ РЕТІНДЕ ҚОҒАМДЫҚ САНАДАН КЕТУЛІ.

Біз, күні кеше өмірден өткен, өңірге Өтеміс Өкімовпен қатар ұрпақ нақ сол таршылық пен жоқшылықтың қыспа-ғында жүріп өсіп едік. Өзі адамның табиғаты сондай қысылтаяң шақтар-да шырғатын секілді — еңбек пен тұрмыста артық-кемі негізінен бірдей жалпақ жұртта жалпай сауаттануға, жағалай белсенділік көрсетуге, қай істе де озат болып көрінуге деген құлшыныс көп еді. Ол құлшыныстар біз балаларды әуелі «октябрыт» болып балдырған сананы ояутудың, сосын «пионермің» деп сапқа тұру-дың, одан кейін «комсомол» арқылы кісілікті сезінудің жолдарымен жүргі-зіп, ең ұлы мұрат — елге адал бол-міндеті алға қойылатын. Өлгі октя-брыттықтар комсомолға дейінгі, сон-дай-ақ мектеп, орта тәрбиесінде адал-дық, жақсылыққа сенім, әдеп, ар-намыс, парыз, отбасы секілді ұлы құндылықтар терең айтылмағанмен, ұдайы еске салынтатын.

Осының бөрі өскелең ұрпаққа ертерек ес кіргізіп өсірудің, елге қыз-мет етуге ертерек қалыптастырудың сана күшімен берілетін тәрбиесі болып шықты. Сөйтіп соғыстың қарса-ңында өмірге келген ұрпақ та соғыс салған зардаптарын жойып, жаңа өмірді жасау жолындағы жасампаз істеріне араласа берген.

Елдің өткені аға буынға мәлім, социализм деп аталған саяси, әлеу-меттік, экономикалық жүйеде жетпіс жыл шамасы ғұмыр кешкен Кеңестер Одағының қай салада да елеулі табыстарға жетіп, қуаттылығы жөні-нен дүниежүзідегі екінші мемлекетке айналған кезеңі өткен ғасырдың 60-80 жылдар аралығы. Біз айтып отырған ұрпақтың «ат жалын тартып отырған» шағы да осы уақыт — кешегі жас жеті-лгі, елдің ер саладағы қызметтеріне батыл араласып, дүркіреп шыға келген. Сонда өзiмiз көрген, білген Ойыл өңіріндегі біз құралып буынның жігерлі басында жүргендердің бірі — Өтеміс Өкімов болатын.

Ол бір отбасында жалғыз бала еді.

Жаңыл үйдің төртінші перзенті. Алғашқылары кілең қыз болғандықтан әкесі Мәулен мен шешесі Күлзидің ырымдап қойған есімі болатын. Мәу-лен үйір-үйір жылқы ұстаған жылқы-шы. Бала күнінен әкесімен бірдей жылқы баптаған Жаңыл да арғымақ-тың жалынан тартып мініп, құлағында ойайтын. Алдыңғы үш қызы білім іздеп, қалаға кетсе, Жаңыл көрісінше отбасына қамқор болып, әкесімен бірге жылқы бақты. Жоғары оқуды ойламады. Өпкелері оқуларын түгесіп, бір-бірілеп ұзатылып, құтты мекеніне қонып жатты. Бірақ, Жаңыл тұрмыс құруға асықпады. Себебі қартайған әке - шешесін қимайтын. Қаншама жақсы жерлерден сұрап келсе де бетін қайтара берді. Шаңыраққа ие бол қалар, түтінін түтетіп, қартайған әке шешесіне сеп болар бір ұл бер-мегені Жаңылдың жанына қатты бататын. Өке-шешесінің осы қыздан кейін жаңылып ұл бол қалар деген үміті ақталмады. Оған Жаңыл өзін кінәлiдеi сезiнетiн. Сондықтан үйдiң бар ауырталшылығын мойнына алып, шыбын жаны шыр-пыр болатын. Ер балдарша киініп алып, таң атқаннан күн батқанша әкесінің қасынан ұзамайтын.

Жаңылдың үйір жылқының ішінен, құлын шағынан тандап мінген торы еті болды. Оған өзі « Сүлүторы» деп есім қойып алған. Ерекше жақсы көрді. Сүлүторы дегенде шығарға жаны бөлек. Үйір жылқыдан бөліп алып, жемдейтін. Үсті-басының қыл-шығын арнайы темірден жасалған тарақпен тарап, жалын өріп қоятын. Көздері ботаның көздеріндей Сүлү-торы одан да сұлуланып шыға келетін. Рас, жылқы біткеннің ішіндегі ең сымбаттысы, тектісі еді.

Уақыт деген зымырап өте берді. Жаңылдың тап-тұйнақтай тірлігіне сәулетке қызықпаған жан жоқ. Үйге тұрап келушілер көбеймесе азай-мады. Әкесімен шешесі ақыры ойла-сып, қызының қарсылығына қарамай көрші ауылда тұратын Қонысбайдың ұлы Ержанға ұзататын болып келісті. Ержан бұдан алдын үйленген. Алған жары «пек» болмай келгендіктен со

Әкесі Ұлықпан Ойыл өңірінің үлкен-кішісіне мәлім болатын. Мемлекет атаулы құрылымның қашанда жалпы-ға ортақ заңдармен өмір сүретіні белгілі — қашанда заң көп, бірақ қан-дай қоғамда да ақыл-еске сұраныс-тың да азаймайтындығы әдетте қалыпты жағдай. Сол алпысыншы жылдары ойылдықтардың кейбір тұрмыстық, көпшіліктік мәселелер жөнінен өңірдің белгілі азаматтары-мен, солардың ішінде осы Ұлықпан ақсақалмен пікірлесетіндігін жиі көргенбіз. Өтеміс жасында әке шекпе-нінің шетіне оралып, есейгенде оның азаматтық, адамгершілік үлгісімен өсіп, өзі тұстастардың алғы шебінде жүрді. Алға шығуы сол, Ойыл кентін-дегі орта мектепті бітірген соң жоғары оқу орнының физика-математика факултетін төмамдаған сөттен бірден ауданның саяси, шаруашылық қызметтеріне араласқан-ды. Аудан-дық комсомол комитетінің бірінші хатшысы, аудандағы ауыл шаруашы-лығының орта деңгейдегі маман-дарын даярлайтын кәсіптік-техника-лық училищесінің директоры, аудан-дық партия комитетіндегі партиялық ұйымдастыру бөлімінің жетекшісі, екінші хатшысы, ауатком төрағасы қызметін облыстық кеңес атқару комитетінде жалғастырып, зейнет-керлікке облыстық мәдениет басқар-масының бастығы лауазымында жүріп шықты.

Бұл қызметтердің қай-қайсысы да оған абайрой, бедел еперген орындар болуымен есте қалды, неше түрлі атақ, марапаттарға ие болды. Облыс-тың «Құрметті азаматы», республи-калық, облыстық сан алуан сыйлық-тардың иегері... Соның өзінде, бізге, оның тұстастарына Өтекеннің елді, оның ішінде туған жерді тану, оның барлық уақытта да үлгі боларлық өткен перзенттерін тауып, жұртына табыстыруы ұмыттырмайтын әсер қалдырды.

2000 жыл. Біздің буынның жаппай зейнеткерлікке шыққан уақыты. Зейнеткер, бірақ өл қызулы күндер-мен түбегейлі қоштаспаған жалыны өлі де сөне қоймаған зейнеткерлерміз. Содан ба екен, облыстық өкімдік арнаулы жұмысы жоқ бос күндердің не екені өлі сезіле қоймаған шақтар-дың бірінде мені шақырып алып, облыс энциклопедиясын шұғыл шығару керек екенін айтып, оның қызмет-терін атқаратын қабілетін азамат-тардан топ құруға тапсырма берген.

Бұл өңгіме кейінірек айтылса қалай болар еді, мойынға алар ма едік, алмас па едік. Өлгі айтылғандай күні кешегі дейтіндей жауапты қызмет-тердің жалыны өлі сөне қоймаған шақ, оның үстіне біздің буынға жоғары

органдардың ұсынысы төртін пен ереже болып орнығып қалған. Сонда өлгі жинақталуға тиіс топтың тізімі басында Өтекен тұрған. Топқа қосыл-ған көп адам энциклопедияны даяр-лаудың талаптарын көп біле бермей-тін болып шықты. Оның үстіне ілкі ұмтылыста өкімдіктің ұсыныс-кеңесі-мен облыстағы бірқатар ғалымдарды қатыстырумен құрылған салалық редакциялар, қайда да нарықтық жағдайдан жүйеге түспеген аласа-пыран уақыты, жекеменшік, жеке кәсіп даяқыртымен ұласқан жалпы жауап-сыздық жағдайында сол редакциялар сол қағаз жүзінде қалды. Энцикло-педияның бүкіл қызметі сөйтіп, бір ғана топтың мойнына түскен. Тапсыр-ма мерзімінде орындалды. Кітап кезінде облыстың мәдени өміріндегі елеулі жаңалық ретінде бағаланды. Өрине, облыс жағдайында энциклопе-диялық кітапты шығарудың бұл ал-ғашқы тәжірибесі болғандықтан оны өңірдің көне тарихынан бергі бүкіл жолындағы неғұрлым өзекті тақырып-тарын ғылыми, танымдық негізде тұтас және терең қамтыды деп айту жоқ. Осы ретте қазіргі тиісті орындар мен органдардың өсіне сала кететін жай сол, бүгінде жүйе мен оның мүмкіндік әлеуеті ол кездегіден өлде-кейде жоғары, басылымда ұмты қалғандарды жалғап, өзінің жанрлық талабына сәйкес ғылыми, ағарту, таным, түсінік жағынан мейлінше нақтылай түсугемен жаңартып шығару қажеттігі ескерілуі керек деп ойлай-мыз.

Сол алғашқы энциклопедияны даярлауға филология, тарих, журна-листика, басқа да салалардың маман-дары ерікті түрде қатысып, іске адалдықпен, жауапкершілікпен еңбек етті. Дегенмен, көпшілік болып қатыс-қан қай істе де оның неғұрлым ауыр жағында жүріп ерекшеленетін жандар болады. Мен сол кітаптың редакторы ретіндегі пікірім де көп жұмыстың, өсіресе, осы Өтеміс Өкімов пен Нұқсан Қартбайұлының табандылығы, білімі, қайраты арқылы нәтижегі болған-дығын еске салған едім. Кітапты даярлаудың барысында, өсіресе аудандардан түсетін материалдарға шектеу қойылған жоқ, назарға ілінген-дердің барлығы да ендірілді. Өрине, туған өңірдің көптің назарын аудары-тындай материалдық игіліктерін, айшықты оқиғаларын, еңбек пен тұрмыста үлгі болған, бурыны, кейінгі тұлғаларды, мәдениет пен өнерде өнеге болған шеберлерді зерделейтін, зерттейтіндердің жоқтығынан, өлде құлықсыздығынан бірқатар аудандар-дан түскен материалдар жұтаң болды. Осы ретте аудандардың энцикло-педиядағы үлесін есептегенде пайыз-дық жағынан материалдардың басы-мы Ойыл ауданы болғандығы, жоғары-да айтылғандай, туған жерінің тарихын танып өскен Өтекен арқылы қабылданған деректердің жаракты-лығынан еді. Ол Ойылына байланыс-ты құнды деректердің қандайын да есте сақтауға, баяндап беруге құштар еді. Бұл Өтекен жайындағы бөлек,

үлкен өңгіменің тақырыбы, тек бір мысал келтіре кетейік. Социалистік Еңбек Ері, Кеңес Одағы ғылым Ака-демиясының мүше-корреспонденті, реактивтік авиация двигательдерінің Бас конструкторы, дыбыстан жылдам ұшатын ТУ-144 самолетінің двигате-лін жасаушы мемлекеттік қайраткер Николай Дмитриевич Кузнецовтың кім, қайдан екенін білетіндер көп болмауға тиіс. 1973 жылы жарық көрген «Кеңестік үлкен энциклопе-дияда» оның туған жері «Актюбинск» деп көрсетілген. Не облыс, не қала делінбеген. 1911 жылы туған осы адамның Ойыл өңірінде өмірге келгендігін айтушы еді.

Әдетте, елдің жай-жапсарын жақсы білетіндер жадында жаңылыстың жоқтығымен, ой мен пікірі зиялылық-тың аясында айтылғымен өзгелерден бөлік көрінеді. Кемелділік кезеңінің бастауы болған Ойыл өңірі үшін де, облыстың құрметті азаматы атағына дейін жалғасқан қызметтеріне күй болғандар үшін де Өтеміс Өкімов осындай бейнемен есте жүреді деп ойлаймыз.

Ойыл жерінде азаматтықтың, адам-гершіліктіктің терең іздерін қалдырған талай ұл-қыздар өмір кешкен. Солар-дың қай-қайсысы да өмірден көшкен-де ізгіліктің үлгілерімен ғұмыр кешкен ондай адамдар енді қайталанбай-тындай көрінетін.Бірақ қандай ел де арасынан жақсысын шығармай қой-майды. Тіршіліктің бір мықты тіні — сол. Өтекеннің арты да бүтін болуы тиіс. Өткен жылдары пайда табудың соңына түскен кәсіпкерлер бүкіл Орта Азиядағы сирек кездесетін шағын Ойыл орманына бұрғы салып, мұнай өндірудің амалын жасағысы келгені белгілі. Оған жоғары билік орындары келісім де берген. Бірақ ойылдың бір топ азаматтарының сондағы келісім бермей, орманды жоқ болып кетуден, жерді бұлдіруден сақтап қалудағы қыж-жігері сүйсіндірді. Елдік дейтін ұлы ұғымның аңсарсын ежелден тартылған ізгіліктер осылай жалға-сады.

Ойыл орманы дегеннен шығады, аудан орталығы — алты мыңға жуық тұрғыны бар және барған сайын өсе түсу үстіндегі кент — ауызсуды біршама жылдардан бері сол орман астындағы тұщы қордан тартып пайдаланады. Еске салу үшін ғана айту — кейбір зерттеулерге қарағанда сол су қоры тартыла тартыла төмендеп, орман өсімдіктерінің тамы-ры жетпейтін жағдайға келуі мүмкін. Онда... ие, ондай жағдайда орман жоқ болары белгілі. Оған назар аударып, мазасыздануға да Өтеміс — ес, Өте-міс — ой керек... Алды ғасырға қарай кеткен, соңы сексендегі біздің ұрпақ бір-біріне мүлдем ұқсаматын екі саяси жүйеде қызмет етіп ғұмыр кешкен буын. Сол екі жүйеде де аза-маттық қалпынан аумай, адамгерші-ліктің үлгісімен өмір сүріп өткен Өтеміс Өкімовтің өмірден өткеніне жүз күн-дің еске алғандағы ойлар осылар еді.

Идош АСҚАР.

жылқысы емес пе? Ал, Жәдігер бұл кездері апыл-тапыл жүріп қалған, қылығы сондай тәтті езінің...

Мәулен кемпіріне торы биенің құлындап жатқанын асыға жеткізді де, өзі қораға қарай жүгріді. Жазмыштың маңдайға жазған жазуындай айқұш-ұйқыш, қым-қуыт жазу жоқ шығар, сіре?!

Иесінің тағдырын кешіп, жануар байғұс туу үстінде жан тапсырды. Қараша үйде қарайып отқан кемпір Жәдігерді өлділеп отыр. Биенің өлгенін есіктенде шошып түсті. Қызының соңынан кете барған биеге ашынарын да ашынбасын да білмеді. Торыдан туған құлынды көтеріп кірген Мәулен кемпіріне ымдады:

- Баласы тірі екен, мұны да емсіпкен бағып аламыз,- деп тысқа шығып кетті. Неге екенін Мәуленнің көз алдына қызы Жаңыл келе берді. Көзіндегі ыстық жасты жөнімен сүртіп, қораға сүйеніп едеуір уақыт тұрды да, көршілерін шақырып, торы биені арабаға артып алып кетті.

Қызының жыл асынан кейін, Жәді-гер былдырлап көп сөйлейтін болды. Мәуленді «ата» дегенде өне бойы елжіреп сала беретінді шығарды. Кемпірмен шалдың жұбанышына ай-налған Жәдігер үйді басына көтерген кезде, бір өзі бірнеше балаға татыды. Тымса шығып алып,құлыңшағымен ойнайды кеп. Атасы Жәдігерді құлын-ның үстіне отырғызса мәз болып сықылықтап күледі. Сәбидің тәттіі үніне риза болып Мәулен жүр. Тәубесі ішінде. Жатса ,түрса Жаратқаннан немересіне ұзақ ғұмыр сұрайды. Қайтсін енді, жаралы жанының емі, Жаңылынан қалған жалғыз мұра

- Жәдігері гой. Армағы үйлендіріп аякқа тұрғыз.

Жетім құлының жалын тартып, асыр салып ойнап жүрген немересіне қарап, Құлыз:

- Құлыным-ау, соол,садаған бо-лайын,- деді жан-жүрегі елжіреп. Сосын:

-Я, Жасаған, шебер құдай, өзіне шүкір! -деп жағасына түкіріп қойды да, шаруасына кірісіп кетті.

Сұлухан МЫҢБАЙ.

ЖӘРДЕМАҚЫНЫ «ONLINE» РӘСІМДЕНІЗ!

«Азаматтарға арналған үкімет» мемлекеттік корпорациясы» коммерциялық емес акционерлік қоғамының Ақтөбе облысы бойынша филиалы көптеген мемлекеттік қызмет түрлерін көрсететін, оның ішінде түрлі әлеуметтік төлемдер мен жәрдемақыларды рәсімдейтін мекеме болып табылады.

Бүгінгі күні біршама төлем түрлерін үйден шықпай-ақ «online» түрде рәсімдеуге болады. Атап айтсақ, «Ал-тын алқа» және «Күміс алқа» иеге-рлеріне тиісті мемлекеттік жәрде-мақыларды проактивті түрде қашық-тықтан рәсімдеуге мүмкіншілік бар.

Яғни, көп балалы ана «Алтын алқа» және «Күміс алқа» иегері атанып мем-лекеттік органның алқа алатын болса, осы алқамен марапатталған ананың мәліметтері мемлекеттік органдардың ақпараттық жүйелерінде өңделіп, оған мемлекеттік жәрдемақыны тағайын-дау үшін SMS хабарлама жіберіледі. Егер, «Алтын алқа» және «Күміс алқа»

«Азаматтарға арналған үкімет» мемлекеттік корпорациясы» коммерциялық емес акционерлік қоғамының Ақтөбе облысы бойынша филиалының әлеуметтік қамтамасыз ету бойынша Ойыл аудандық бөлімі

ОФОРМЛЕНИЕ ПОСОБИИ В «ONLINE»

Филиал некоммерческого акционерного общества «Госу-дарственная корпорация «Правительство для граждан» по Актюбинской области оказывает множество государственных услуг, в том числе оформляет различные социальные вып-латы и пособия.

На сегодняшний день несколько видов выплат можно оформить в «online», не выходя из дома. В частности, награжденные подвесками «Алтын алқа» и «Күміс алқа» имеет возможность оформить государствен-ное пособие дистанционно в проак-тивным порядке.

То есть, многодетные матери на-гражденные подвесками «Алтын алқа» и «Күміс алқа» при получении подве-сок из государственных органов, то эти данные обрабатываются в инфор-мационных системах государствен-ных органов и ему направляется уве-домление ввиде SMS для назначения государственного пособия. Если,

Отдел Уислского района по социальному обеспечению филиал некоммерческого акционерного общества «Государственная корпорация «Правительство для граждан» по Актюбинской области

ЖЕКЕ ТҰЛҒАЛАРҒА САЛЫҚТЫҚ РАҚЫМШЫЛЫҚ

Қазақстан Президенті 2020 жылғы 2 шілдеде № 354-11 ҚР ның заңына «Салық және бюджетке төленетін басқа да міндетті төлемдер туралы» ҚР ның Кодексіне өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы қол қойды. Оған сәйкес 2019 жыл үшін мүлік салығы мен жер салығын төлеу бойынша міндеттемелерді қоспаған-да, жеке тұлғалар үшін 2020 жылдың 1 қантарына дейінгі салық кезеңдері үшін құралған мүлік салығы, жер са-лығы, көлік салығы бойынша негізгі қарызды сомаларын төлеу шарты

Ойыл ауданы бойынша мемлекеттік кірістер басқармасы

ТЕХНИКАЛЫҚ БАЙҚАУ БОЙЫНША ҚЫЗМЕТТЕРІ

Мемлекеттік қызметтердің бірыңғай провайдері болып табылатын «Азаматтарға арналған үкімет» мемлекеттік корпорациясының Ақтөбе облыстық филиалы мемлекеттік техникалық байқау бойынша келесі қызметтерді ұсынады:

- құқықтық кадастрға жаңадан құрылған жылжымайтын мүлікке арналған ғимараттарды, құрылыстарды және (немесе) олардың компоненттерін сәйкестендіру және техникалық деректерді енгізу;
- жылжымайтын мүлік объектілеріне техникалық паспорт жасау және беру;
- жаңадан құрылған мүлікке мемлекеттік техникалық зерттеу нәтижелері бойынша сәйкестендіру мен техникалық ақпараттың сәйкессіздігін анықтау туралы қорытынды беру.

Жоғарыда аталған мемлекеттік қызметтерді мемлекеттік қызмет көрсету бөлімдері (ЖҚО) арқылы және www.egov.kz. веб-порталынан электронды нұсқада алуға болады.

УСЛУГИ ПО ТЕХНИЧЕСКОМУ ОБСЛЕДОВАНИЮ

Филиал НАО «Государственная корпорация «Правительство для граждан» по Актюбинской области является единым провайдером государственных услуг и представляет собой многофункциональную структуру, оказывающую государственные услуги по линии недвижимости и земельного кадастра.

Филиал оказывает следующие услуги по государственному техническому обследованию:

- Внесение в правовую кадастр идентификационных и технических сведений зданий, сооружений и (или) их составляющих на вновь созданное недвижимое имущество;
- Изготовление и выдача технического паспорта объектов недвижимости;
- Выдача заключения об установлении расхождений идентификационных и технических сведений по итогам проведенного государственного технического обследования вновь созданного объекта недвижимости.

Вышеперечисленные государственные услуги можно получить через отделы по обслуживанию населения (ЦОН) и в электронном формате на веб-портале «Электронного правительства»: www.egov.kz.

Ойыл аудандық білім, дене шынықтыру және спорт бөлімі мен аудандық білім қызметкерлері кәсіподақ ұйымы, Ойыл қазақ орта мектебінің ұжымы және бастауыш кәсіподақ ұйымы Ойыл қазақ орта мектебінің қызметкері Мұраталиева Гүлмираға Әкесі   Табынбаев Рысқалидың   қайтыс болуыны байланысты, ағайын тума- туыстарына қайғысына ортақтасып, кеңіл айтады.

Газет аптасына бір рет шығады. Таралымы 1601 таба. Тапсырыс №1323 Көлемі 1 баспа табақ, индексі 65525

«Хабар-Сервис» ЖШС-нің баспаханасында басылды.
Ақтөбе қаласы, Ә. Смағұлов көшесі 9/2.
Басылу сапасы жөнінде 400-400
телефонына хабарласуға болады.

КІТАП. КІТАПХАНА. КІТАПХАНАШЫ!

КІТАПХАНА ДҮНИЕДЕ ЕШТЕҢЕ ТЕҢЕСТІРІЛМЕЙТІН БІЛІМ БҰЛАҒЫНЫҢ КӨЗІ, ҒАСЫРДАН ҒАСЫРҒА АДАМЗАТ ТАРИХЫНЫҢ ҚҰНДЫ СЫРЛАРЫН СҮРІНДІРМЕЙ ӘКЕЛЕ ЖАТҚАН ШЫРАҒЫ БИІК, ПАРАСАТТЫЛЫҚ ПЕН БІЛІМДІЛІКТІҢ, БІЛІКТІЛІКТІҢ НАҒЫЗ КИЕЛІ ОРДАСЫ. КІТАПХАНА ОҚЫРМАҢАҒА ҮШІН ҮЛКЕН ӨМІР МЕН ТӨРБИЕ МЕКТЕБІ. СЫРЫ МОЛ СЫРҒА ТОЛЫ САНСЫЗ ЖАУАБЫ ТАБЫЛМАҒАН СҰРАҚТЫҢ ШЕШУІН ТАПҚАН ҚАЙТАЛАНБАС БІЛІМ ОШАҒЫ.

Қасиетті кітаптарымызды олардың ішіндегі алтынға да айырбастауға келмейтін қазыналарымызды көздерінің қарашығындай сақтап, насихаттап, ел игілігіне жаратып жүрген кітапханашылардың еңбегі орасан зор. Абыройлы мамандықтың қиындығы мен қызығын арқалап жүрген мамандық иелерінің балашақ саналы ұрпақты тәрбиелеу жолында сіңірген еңбегі ұшақ теңіз. Бүгінде адальдықтың ақ жүгін арқалаған кітапханашылардың айтулы мерекесі. Яғни қазан айының он бесінші жұлдызы «Кітапханашылар күні» екендігі көпшілікке белгілі. Осы мақсатта аудандағы орталық кітапхана мен балаларға арналған кітапханаға ат басын тіреп кітапханашы алайларды айтулы мерекесімен құттықтап, кітапхана тынысымен танысып қайтқан едік. Кітапханашылар білім, ғылым, өнер мен мәдениеттің дамуына үлес қосып, өркеніетті елге айналуымыздың негізін қалауда. Халықтың қазіргі санасында кітапханаға бас сұғып, табалдырығын тоздыратын оқырман жоқтың қасы деген көзқарастың теріс екендігін аңғаруға болады. Себебі, Ойыл аудандық балалар кітапханасының кітапханашыларының айтуынша біздің оқырмандарымыз карантин уақытында да азайған емес дейді. Керісінше, «Алай мынадай кітап керек еді» - деп алдын-ала хабарласып, кітапханаға келуге өтініш білдіретін балалар да бар екен. Кітапханашылар карантин талаптарын сақтай отырып оқырманға ұнаған кітабын тауып беруге тырысатындықтарын айтады. Сонымен қатар, эстетикалық талғамы бай, ойы зерек, қиялы жүйрік, өзінің кәсіби шеберлігін шыңдаған, оқырмандарға білім мен қажетті ақпараттың тиімдісін дөмдеп беріп отырған, ой-өрісі кең, жан-жақты, білімді, парасатты кітапханашылардың қазақ қоғамында орны тым бөлек.

КІТАПХАНА - РҰХАНИ ҚАЗЫНА ОШАҒЫ
Кітап. Кітапхана. Кітапханашы! Үш ақ ауыз сөз болғанмен мағынасы тым тереңде. Бірі-біріңіз толыққанды бола алмайтын рухани ошақ. Бір-бірін жалғастырып тұрған оларсыз қоғамды елестету мүмкін емес киелі ұғымдар. Әр таңын білімнің қайнар көзі кітаппен ашатын, сол кітаптағы асыл мұраларды оқырмандарға жеткізетін алтын көпірді байланыстырушы Кітапхана-шылар. Бұл қарапайым мамандық болып көрінгенімен, бүгінгі заман талабына жүгінсек, ол мамандық қандай жұмыс түрлері болмасын

өздерінің кәсіби шеберліктерімен заман талабына сай әдебиеттерді насихаттау, ұрпақтарға жан-жақты тәрбие беруде түрлі ақпараттар ағымына жол сілтеуші қоғамның белсенді мүшесі екендігін дәлелдеп келеді. Жалпы кітапхана – басқа өлемге апаратын жол. Ол басқа өлем бір сәт күйбег тіршіліктен алшақта-тын өлем. Әр оқырман мұнда өз өлемін табады. Сол өлемде айнала-сындағы рухани байлық азығына төнті болып саналы ұрпақтың легінің қалыптасуына мүмкіндік сыйлайды. Бүгінгідегі ақпараттық техноло-гиясы қарқынды дамыған заманда кітапхананың, электронды кітапхана-мен иық тірестіріп келе жатқандығы белгілі. Осыған орай өлеуметтік желіде оқырмандар арасында сауал-нама жолдаған болатынымыз. Сауал-намада «Кітаптың әр парағын парак-тай отырып оқиға желісіне еркін ену тиімді ме, әлде үйде отырып кез кел-ген сайттағы кітаптың электрондық нұсқасын қолдағы телефоннан оқи салған тиімдірек пе?» - деген сұрақ қолдаған едік. Кітап сүйер қауымның көзқарасы жоғары, өрі кітапқа деген сүйіспеншіліктері керемет екендігін аңғардық. Жүргізілген сауалнамада көпшілік оқырманның пікірі кітапханаға барып сөздерді ақтарып, іздеп жүріп оқыған кітаптың сезімі бір бөлек дейді. Телефон кітапқа қарағанда көздің көруін нашарлататын болғандықтан жақсы кітаптарды кітапханашылармен ақылдаса отырып таңдап, кітаптан оқығанды жөн санайды екен. Ал тағы бір тобы әдеби кітаптарға қарағанда бір салаға арналған кітаптарды аз уақыт ішінде «телефоннан тауып қажетті ақпараттың алғаны тиімдірек» - дейді. Бұл дегеніміз оқырманның қай тұрыдан болмасын кітапхана өмірінің қоғам үшін аса маңызды екендігін көрсетеді.

МАМАНДЫҒЫМ - МАҚТАНЫШЫМ
Заманымыздың әр кезеңінде кітап-ханашы деген ұғым жоғары болуы тиіс. Кітапханашы кітапханада кітапты қолға береді деген тар ұғым орнына, қоғамда кітапханашы мамандығының қажеттілігін мойындататын оң пікірлер мен көзқарастар қалыптастыру керек сынайлы. Кітаптың құдіреттілігін терең түсіне білген жан ғана осы рухани ордада қызмет атқара алады. Жастарды кітап оқу мәдениетіне тәрбиелеуге, олардың әдеби шығар-маларға деген қызығушылығын арттыруға, талғамына, таңдауына сай әдебиеттерді іріктеуге көмек көрсету,

оқуға деген ынта ықыласын көтеру осындай жұмыстарды атқару кітап-ханашының басты міндеті. Жүсіпбек Аймауытов: «Мамандықтың жаманы жоқ, бірақ мұның кез-келгеніне икем-ділік қажет, бұл – жай күнелту, тамақ асыраудың ғана жолы емес, үлкен өнерді, зор шеберлікті қажет ететін нәрсе» - дейді. Мамандығын сүйіп ұзақ жылдар бойы кітапханашылық қыз-метте келе жатқан аудандағы бала-лар кітапханасының қызметкері Гүл-нар Ұлықпанова еңбек жолын бала-ларға арнады. Ол 1981 жылдан бері балалар кітапханасында қызмет етіп бүгінге дейін жас ұрпақтың кітаппен тонның ішкі бауындай жақын болуына үлес қосып келеді. Қырық жылға жуық өмірін кітапханаға арнап, өлі де осы саланың қазанында қайнап келеді. Оның айтуынша, қазіргі таңда каран-тинге байланысты барлық шаралар онлайн жүзеге асып жатыр. Балалар үйде отырып та, түрлі шараларға өз қызығушылықтарымен жоғары деңгейде қатысады екен. Баланының жанын ұғып, қажетті дүниесін деп басу да оңай жұмыс емес. Кітапханашы Гүлнар Ұлықпанова бұған дейін мектептерге хие ертегі қойылым-дарын қойып, мүмкіндігі шектеулі балалармен де жұмыс жасап келеді. Жұмыс барысында қызықты оқиғалар мен қиындықтар әрдайым қатар жүретіні белгілі. Сол сәттерде тал-ғампаз кішкентай оқырмандардың көңілінен шығу да оңай жұмыс емес. Кітапхана жанынан қырылған «Шала-ғат», «Қуыршақтар» клубтарымен мектептерге, балабақшаларға барып кітаптармен таныстырып, балалар-дың қызығушылығын оятуға арналған көптеген шаралар ұйымдастырылуда. Жалпы Гүлнар аяң еңбек жолын балалар өміріне арнауының сырын былайша түсіндірді.

«Қай манадықтың болмасын өз ерекшелігі бар. Маған өзімнің мамандығым ұнайды. Бұл менің өмірімді арнаған сүйікті кәсібім. Балалармен жұмыс, олардың қойған сұрақтары, білуге, үйренуге деген талпыныстары мені шабыттандырады. Қазірдің өзінде 800-ге жуық тұрақты оқырмандарымыз бар. Бала тілі бал ғой олардың мектептен шыға сала кітапханаға асығуы мені қуанышқа бөлейді. Қазіргі таңда салалық басылым-дарға қарағанда әдеби басылым-дарға сураныс өте жоғары. Қазірдің өзінде кітапхана қоры жаңа кітап-тармен жақсы толығып отыр. Бүгін-гі өсіп келе жатқан жас буынның кітапқа деген ынтасы өте жоғары. Оған үйдегі ата - ананың да бағыт сілтеуінің арқасы деп білемін. Бала-мен бала тілінде жұмыс жасау да оңай емес дегенмен өз жұмысынан ләззат ала білген адам үшін аса қиын емес деп ойлаймын», - дейді.

Венера АСҚАРҚЫЗЫ,
Ойыл селосы.

АРМЫСЫҢ, АЛТЫН КҮЗ!

Бүгін «Қырауылды» елді мекені-ндегі мектеп іші абыр-сабыр. Алтынның сыныптың биология кабинеті көкеіс базарына айналғандай. Ең бейнелі өрі таң қалыптықтай ғажап көкөністерді, жеміс-жидектерді тауып өкелген жасөспірімдердің жүзі жарқын. – Алай, менің асқабағымның көлемі тура қолшатырдай ғой, ә? Арбамен сүйреп, өрең жеткіздім. Жарастық тануаш деліпін кеттіп. – Мүғалім, бас-қа сыныпта деп менікіндей құмда өс-кен дәу қарбыз болмас. Өйткені көкем арнайы жұмыс қылып, қол азасын тартып, осы бір ала қарбызды алыс-тан өдей келді. Үйде үшеуін жедік, демі бал татиды. – «Алтын күз» биыл айрықсы болады, жайыста алда болуымыз керек, – деп мен де көкөні-ні асырған. Ақыры қаладан мынадай ұл-ұзын, суперқияр-ды іздеп тауыпты. Сөбит пен Серік жарыса дабырлап, бірі – қарбызын, бірі – қиярын желістіре мақтайды келіп. – Алай десе, «Бұқаның жүрегі» деп аталатын қызанақты жарыс аяқталған соң, үйіңізге өкелтіңіз-ші! Сізге сыйлаймын! Ахмет – быдық бірі сөйлесе, таяу арада тоқтамайтыны бесенеден белгілі. Бір-біріне жабысып өскен ұл-үлкен, қыл-қызыл қызан-расында да көзді бірден арбап бара-ды. Табиғаттың мұндай тамашасына таң қалмау мүмкін еместей еді. – Әрқайсысы баланың басындай, ал екібасты қызанақ қызық болады екен, алай! – деп быдырлай күлді Ахмет. Онымен бірге барлық бала езу тарта-

ды. Осыдан кейін алқынып сөйлейтін жеткіншек қызанды қос қолымен жоғары көтеріп еді, тура қосарлана ұрлған шарлар үшін келе жатқандай өсер айналаға тарады. Мақтаншақ ұлдар мүғалімнің қас-қабағына қашанғы қарасын, барлық жиналған өнімдерді мектептің акт залына, көрмеге қою үшін шұғыл шаруаға кірісіпті. Шындығында да 6 сынып «Алтын күзге» мұқият өзірленіпті. Әсіресе, театрландырылған «Шал мен шалқан» қойылымы бүкіл жиналған-дардың назарын аударды емес пе? – Оу, халайық, біздің сынып жаз бойы жерді баптап, шырайлы шалқан өсірді. Әдемі қыз Әсел сыныптас-тарын шалқанды тартуға шақырды. Бірі – шал, бірі – көмбір, олардың 16 баласы бірдей жұмылып, шалқанды жер астынан суырып алуға жантала-сады. Ондайда үй хайуанаттары да көмекке асығатыны-ай! Мысық – Қалжан, оның артынан шыдай алмай, бойы біртүтас Шара – тышқан да асарлатуға әуес-ақ. Осыдан кейін қыздар бір-ақ бұрын өз қолдарымен дайындап қойған шалқаннан жаса-лынған салатты мүғалімдердің алды-на апарып қойды. – Көне, балалар, шалқанды кім жақсы көреді? Келің-дер, көріндер, дәм таттуға шақырамыз. Сөйтіп, 6 сыныптың ұл-қыздары «Шалқан неге жемейміз?» деген тақырыпта ой толғады. – Өзім – азық, өзім – дері. Ғазиза көкпеңбек шалап кіліп, шалқанның пайдасын тізбектеуге кірісті. Қатарласа қалған құрбылары

бірінің сөзін бірі лезде іліп өкеліп жатты. – Менде каротин көп. Баланың бойы ұзарады, ой-санасының дамуы-на да ықпал етемін. – Көкейге, ара-рында түнде көзі нашар көретін оқушы бар ма? «Тауық оқыр» және басқа да толып жатқан кеселдерге шипалы шикізат екенін білмей жүргендерін, қалай? Ас қорыту қазынына топ ете қалсам болды, бірден «А» витаминіне айналамын. Әсіресе, адам ағзасы үшін аса пайдалы шалқанға мұрнын шүйретіндер сол сәтте қатты қыс-ылды. Осы күнге дейін шомыр, шалқан, ақбас, түрлі-түсті және теңіз қырық-қабатының (капустаса), үрме, асбұр-шақтарға мән бермей келгендері үшін ата-аналар уялды. – Оқушылар «Ал-тын күзде» молшылық қоймасын жасап қана қоймай, неше түрлі тағам түрлерін, ас мәзірлерін жасапты. Сондықтан да үлкен кісілер ақ батасын беріп еді, көкөністерден даярланған тағамдардай тілектер де нәрлі, құнды сипатты иеленді. Артын-ша білімге, өнерге, жақсылыққа құш-тар барлық оқушыларды «Алтын күздің» бай дастарқаны асханадан күтіп алды. – Алтын күз, алма піс, ауызма түс! Ыдыстардың сыңғыры, ұлдардың қалқыны, қыздардың күл-сі қоңыр күздің мәртебесін асыра түскендей екен. Берекенің негізі – «Алтын күз» көші мерекке ұласуда. Ауыл көгіне білім ордасынан өн қалықтады...

Нұрлан ҚҰМАР.

МЕН ЖУРНАЛИСТ БОЛАМЫН!

Журналистика саласы - қоғам мен адамды байланыстырушы күш. Осы салада еңбек ету - үлкен мүмкіншілік, зор құрмет, ауыр қызмет. Қазіргі таңда біздің елде журналисттер өте көп. Баспасөз қызметінде болсын - өз еңбегінің, өз саласының майталман-дары. Бірақ, олардың еңбегі еленіп жүр ме? Журналист десе, көп адам-дар: «бұлар, тек, сөйлеуден басқа еш-тене білмейді, биліктің сөзін сөйлеу-шілер» , - деп қателесіп жатады. Ал, қазір ше? Осындай қиыншылық за-манда, аты жаман ауру – пандемия таралып жатқанда, ауруға қарама-сан, барлық хабарды біліп келіп, басын бөйгеге тігіп жүрген қаншама журналисттеріміз бар. Өкінішке орай, өздері де жұқтырып, көз жұмып жатқандары қаншама? Бүгінгі күнде 286 журналист қатерлі дерт COVID-19-ды жұқтырып алды. Бұған не себеп? Пандемия кезінде үйде қорқып жатып алмай, ауру ошақтарына ба-рып, халық үшін ақпарат жинап, кешегі дертке сенбей жатқан халықтың көзін жеткізіп, өздерінің басын бөйгеге тігудің себебінен, осындай хәлге жетіп отыр. Соның арқасында журналис-тика саласына деген құрметін шексіз, журналист болуға деген құштарлық - мені алдыға жетелеп келеді.

Мен журналист боламын! Журна-лист болу - барлық адамның балалық сәтіндегі арманынан пайда болады. «Теледидардан көрініп, белгілі бір бағдарламамыз жүргізем», - деп, көбінің армандайтыны хақ. Мен де тұп-тура сол арманмен осы салаға қылды. Бірақ, мен күшті екенімді дәлелдедім, ешқашан берілмедім. Егер де журналист болып, үлкен белесті бағындырып жатсам, ең бірінші, жемқорлықты, таныстықты құртар едім. Мен осылардың кесірінен көп жеңілсем де, осылардың арқа-сында шыңдалдым. Тағы бір айта кететін мәселе менің ауылым. Туып-өскен, кіндік қаным кескен жер - Ақтөбе облысы, Ойыл ауданы, Қайыр-ды елді мекені. Менің ауылым - өте

бірте армандарымды мақсатқа айнал-дырып, өз деңімені жетемін деген сенімдемін!

Мен журналист болсам, көп сала-лар да бағымды сынап көрер едім. Өзім мектеп кезден спортқа қатысып, басқа ғылым салаларынан да өз білімімді шыңдадым деп айта аламын. Бірақ, тілге деген, әдебиетке деген ықыласым ерекше! Жәй ғана журна-лист атанып, не ол мамандықтың дипломын қолға алып қана қоймай, осы салада көп жұмыс істеп, дамытуға үлес қосқым келеді. «Журналист - төртінші билік иегері» деген бұрыннан қалыптасқан қағида жандан жай айтылмаса керек. Шынын айтқанда, маған ұнайтын тусы да осы еді. Билікке сөз жүргізетін, билікке сөзін жүргізген қаншама журналист бар. Солардың бірі, кеше ғана дүниеден озған, арысымыз, халқының адал ұлы, менің ұлғи тұтар журналистім - Бейсен Құранбек еді. Осындай бар тұлғалар-дың арқасында, биліктің біраз келең-сіз тұстары жөңделді де. Неге маған журналистиканың осы тусы ұнайды? Мен де өмірге келген пендемін. Өмір-дің ақ тұстары мен қара тұстары қатар жүретіні рас. Үнемі, өмір-ашық, жар-қын бола бермейді. Үлкен өмірге енді қадам басып жатсам да, мен жан-жақ-тығымның арқасында көп нәрсені көрдім. Түрлі жарыстарға бағымды сынап қатысқанда, менің еңбегім көзбе-көз бағаланбай, тіпті, еленбей жатты. Қазақта бір сөз бар: «таныс барда табыс бар» - деген, осы сөз көп адамды құртып жіберді, жігерін құм қылды. Бірақ, мен күшті екенімді дәлелдедім, ешқашан берілмедім. Егер де журналист болып, үлкен белесті бағындырып жатсам, ең бірінші, жемқорлықты, таныстықты құртар едім. Мен осылардың кесірінен көп жеңілсем де, осылардың арқа-сында шыңдалдым. Тағы бір айта кететін мәселе менің ауылым. Туып-өскен, кіндік қаным кескен жер - Ақтөбе облысы, Ойыл ауданы, Қайыр-ды елді мекені. Менің ауылым - өте

шағын, кішкене ғана. Ауылда газ жоқ, жолы қыс, көктем және күз мезгіл-дерінде ауыл тұрғындарына аудан мен қалаға қатынауда қиындық туғы-зады. Сол себепті, көп жастар ауыл-дан көшіп кетіп барады. Ауыл-қазғы-мыздың нышаны, тарихымыздың бастауы, тұрмыс-тіршілігіміздің қай-нар көзі. Қазақтығымыздан қалған жалғыз жұрнақ. «Ауылды ұмыту-қазақтығымызды ұмыту» деп түсіне-мін. Сол себепті, журналист болсам менің өзекті де, өрелі тақырып-тарымның бастауында «ауыл» тұра-ды.

Кішкентайымнан атам: «Рабиға өжеңдей ғалым бол!», - деп бата берген еді. Ғалым болмасам да, сол кісінің еңбегін берсін. Кеше ғана дүниеден өткен Рабиға Сыздықова менің өмірімдегі ең бірінші ұлғи тұтар тұлғам, жерлесім. Ойыл өңірінің мақтан тұтар тұлғаларының бірі өрі бірігейі. Мен де сол кісі секілді Ойыл өңірінің, Қайыңды елді мекенінің атын шығаратын тұлғалардың бірі бола-мын!

Адина ТИМУРОВА,
Әл-Фараби ат.Қазуу филология және өлкетірлерді факультетінің 1-курс студенті.

ЖОҚ ІЗДЕГЕН ЖАЗУШЫ

МЕНІ БЫЛАЙҒЫ ТАНЫСТАР «ТАБЫЛДЫҢ БАЛАСЫ» ДЕП АЙТАДЫ. ОЛ КІМ ДЕСЕҢІЗ, САТИРИК-ЖАЗУШЫ ТАБЫЛ ҚҰЛИЯС АҒАМЫЗ. ҚАЛАЙ АЙТСА ДА ОСЫ СӨЗДІҢ АСТАРЫНДА БІР АҚИҚАТ БАР. ШЫНЫНДА ДА, ОЛ КІСІНІ ЖАНЫМА ЖАҚЫН РҰХАНИ ӨКЕЛЕРІМНІҢ БІРІ КӨРЕМІН. ӨЗІ ДЕ ҚҰНАРА РЕДАКЦИЯҒА ҚОҢЫРАУ ШАЛЫП, ЕЛДІҢ ЖАНАЛЫҒЫ МЕН ХАЛ-ЖАҒДАЙЫМДЫ СҰРАП, ЖАНЫ ҚАЛМАЙ ТҰРАДЫ. ЖАҚЫНДА ҒАНА ҚАРЫМДЫ ҚАЛАМҒЕР СЕКСЕН БЕС ЖАСҚА ТОЛДЫ.

Табыл аға осы бір-екі жылдың көлемінде қана кезініп нашарлап қалғанына байланысты үйден алыс-қа ұзап шығып жүрген жоқ. Өйтпесе, оған дейін құр аттай шауып жүрді. Жолыға қалғанда: «Кеше Омбыдан келдім», «Өткенде Орынборға бар-дым», «Қазанда қаншама дүние жатыр» деп жат жердегі шаң басқан архивтердегі халқымызға, тұлға-ларға қатысты бір тың дерек табыла қалса, соны елге жеткізгенше асығатын.

Қаламгермен мені тағы бір бай-ланыстыратын дүние бар. Ол – туған жерім Торғай. Ағамыздың Ақтөбенің Ойылында кіндік қаны тамғанымен, өмірінің ең бір базарлы шағы Тор-ғайда өтті. Дәлірек айтқанда, өткен ғасырдың 70-жылдары республи-калық телерадионың Торғай облы-сындағы меншікті тілшісі болды. Бұл жылдар жаңа облыс ашылып, шап-ғай жатқан елдің еңесі көтеріліп, бейнелеп айтқанда, «қой үстіне бозторғай жұмыртқалаған» берекелі шақ еді. Дәл осы кезеңде бұл өңірде халқымыздың ардақты азаматы Өзбеккәлі Жәнібеков қызмет істеді. Сол кезде қарт өлкенің руханияты мен мәдениеті көктемдегі көктей дүрк қаулады. Арқалық шаһарында бергілер өнер ордалары ашылып, сәулетті мұражай бой көтеріп, ұлттық ансамбль құрылды. Соның басы-қасында Өзбеккәлі ағамыздың өзі жүрді. Осы жарқын істерді көзімен көрген қаламгер аузының суы құрып айтқанда, тамсана тындап отырасыз. – Өзбеккәлінің тапсырмасымен ауылдарды аралап, елдің мерейін асырған еңбеккерлермен жүздесіп, отыз телеочерк жаздым. Атақты уста Сәдуақас Көбентайұлымен кездесіп, өңімелестім. Көкірегі кеңіш қария екен, ондай адамдар қазір жоқ. Бір ғана Арқалықтың іргесіне қонатын космоавтар туралы жиырмаға жуық телеочерк жазып, жарыққа шығар-дым. Бұдан бөлек, космоавтарды күтіп алуға еліміздің атынан халық-аралық журналистер экипажы құра-мында болдым, – деп өткен күн-дерден естелік өрбітеді.

Жалпы, Табыл ағамыздың бол-мысы кейде маған Шөкен Айманов сомдаған «Алдар көсеге» ұқсайды. Әрине, ұлттық тұлғаға айналып кеткен осы бір бейнеге тереңірек үңіле білсеңіз, кейбіреулер айтып жүргендей, бар күйбіңге бойға жыып, байлардың үстінен күн көрген қушы-кек емес, оның бойынан тазалық пен адалдықтың қасиеті қонған, елге қаиыры жоқ жуандарды жүндей түтіп,

жарлының жақтасы болған жанды көресіз. Жазушының өнердегі мұра-ты да осы кейіпкермен үндесе білген. Әдебиеттің ауыр артиллериясы – сатира. Бұл жанрға кез келген сурет-кер бара бермейді. Ол үшін қалам-гердің жүрегінің түгі мен тілінің безі, қаламының қылыштай қиып түсер өткірлігі қажет. Табыл ағамыздың Ойылында кіндік қаны тамғанымен, өмірінің ең бір базарлы шағы Тор-ғайда өтті. Дәлірек айтқанда, өткен ғасырдың 70-жылдары республи-калық телерадионың Торғай облы-сындағы меншікті тілшісі болды. Бұл жылдар жаңа облыс ашылып, шап-ғай жатқан елдің еңесі көтеріліп, бейнелеп айтқанда, «қой үстіне бозторғай жұмыртқалаған» берекелі шақ еді. Дәл осы кезеңде бұл өңірде халқымыздың ардақты азаматы Өзбеккәлі Жәнібеков қызмет істеді. Сол кезде қарт өлкенің руханияты мен мәдениеті көктемдегі көктей дүрк қаулады. Арқалық шаһарында бергілер өнер ордалары ашылып, сәулетті мұражай бой көтеріп, ұлттық ансамбль құрылды. Соның басы-қасында Өзбеккәлі ағамыздың өзі жүрді. Осы жарқын істерді көзімен көрген қаламгер аузының суы құрып айтқанда, тамсана тындап отырасыз.

– Табыл сатиралық эпопея жаз-бады демесең, одан басқасының бәрін – өңіме, хикаят, повесть, тіпті сатиралық роман да жазды. Оның шығармашылығы туралы мақала-ларда алдымен ауызға алынатыны «Жыланғыз тілі» романы сатиралық туындылардың озық үлгілері ката-рынан орын алады. Бұл орайда «Кесілген бұрым», «Жалмауыз», «Сауда сақал сипасқанша», «Қоңы-раулы күлкіграмм», «Ши оқ», «Қара терең», «Ақ мылтық», «Жегі», «Мига қойылған бомба» жинақтары – сатира жанрының сөнін келтірген нәрлі жинақтар, – дейді жазушы Әнес Сарай.

Осы жерде қаламгердің Алаш арысы Жиенғали Тіленбергенов туралы «Аңыз ізімен» атты романын ерекше айтуға болады. «Елім деп өткен ерлердің, Сөз білген жанда хақы бар» деп Ығырман ақын айт-қандай, кезінде үлкен қызмет атқа-рып, асыл тұлғаға айналған азамат-тың бейнесін қара сөзбен көркемдеп, жұртымен қауыштырды. Мұны аруақ алдында болсын, ел алдында бол-сын жазушының азаматтығы деп білеміз. Осы кітапқа алғы сөз жазған академик Дихан Қамзабекұлы: «Жазушы тек қана Жиенғали өмір сүрген кесепаты мол ортаны бей-нелеуді мақсат тұтпаған. Жиенғали шығармашылығы – қандауырдың қылып тұрған жүзі. Сол арқылы ұтымды өдіс (шендестіру тәсілі) таңдай білген жазушы бүгінгі қоғамның, ұлт тағдырына қатысы бар өткен заманның іріндеп, жары-лайын деп тұрған мерездерін аяусыз тіледі» дейді. Ал ағамыздың «Қан-

жоса ғасыр» жинағы туралы заңғар жазушы Өбіш Кекілбайұлы: «Бұл шығарма әдеби тәсілдің жаңа қырмымен көркем жазылып, бұрын-соңды оқушыларға белгісіз болған деректерді мәлім етуімен құнды. «Бәрінен де не қымбат, күндегі ішкен ас қымбат, алтын күміс тас екен, арпа бидай ас екен» деп тау-тас, өзен-көлдер, сыңсыған табиғат тіл қатып қырылған адамдардың үнін ғасыр-дан-ғасырларға жеткізгендей сезін-діреді» деп айтады. Қаламгер біраз жылдар мерзімді баспасөз сала-сында еңбек етіп, ұлттық журналис-тиканың дамуына бір кісідей үлесін қосты. Қазақ телевизиясында жұмыс істеген жылдары «Жебе» атты сати-ралық тележурнал ашып, оның даң-қы жалпақ елге жайылды. Ақмола облыстық телевизиясында «Бұға-лық» сатиралық тележурналын ашып, жүргізді. Қазір фельетон деген жанр өшіп барады. Кезінде бұл жауынгер жанрдың бірі болды.

Құпиясовтың фельетоншылық-ығымен де аты шыққан. Кеңестік кезеңде фельетоншының нысана-сына ілінгендер жазадан құтылып көрмеген. Тіпті оларды Орталық комитеттің өзі бақылап отырған. Саналы ғұмырын сатира жанрын зерттеуге арнаған ғалым Темірбек Қожакеев зерттеу еңбектерінде оның 19 фельетонына талдау жасап, студенттердің оқу құралына енгізген. Арқаның төріндегі Ақмоланың – бас қала болғанға дейін осында ұлт жанашырларымен бірге ана тіліміз бен салт-дәстүрімізді биік тұғырға көтеруге ық салғандардың бірі де Табыл ағамыз болды.

Бүгінде жазушы «сексен беске келдім, қартайдым» деп қарап отырған жоқ. Таяуда оның атақты жырау, еділ би, жажүрек батыр Жиенбет Бортоғышұлының өмірі мен шығармашылығына арналған, құнды мәліметке толы «Жиенбет батыр» деген роман-эссесі жарық көрді. Бұл сүйекті шығармада қаламгер жырау өміріндегі елеулі сәттерді деректі құжаттар негізінде көркем тілмен жеткізе білген. Өмірінің бар ғұмыры ұлт мұрасының бір жоқшысына айналған қаламгердің оқырманға берері өлі де көп деп ойлаймыз!

Азамат ЕСЕНЖОЛ.